

TEZAURUL DE MONEDE HISTRIENE DE ARGINT DESCOPERIT LA GORUNI (COM. LIPNIȚA, JUD. CONSTANȚA)

DE

MIHAI DIMA^{*}, GABRIEL MIRCEA TALMAȚCHI^{**}

Abstract:

The authors present a coin hoard consisting of 7 silver coins issued at Istros, discovered in 2021, in a forest located approximately 2 km southwest of Goruni village (Lipnița commune, Constanța county). The coins belong to subgroups III (2 specimens), IV (1 specimen), V (2 specimens) and VI (1 specimen) of Group IV of issues of Istros and were minted in the last decades of the 4th century and in the first half of the 3rd century B.C. All the coins show a low degree of wear, evidence of the fact that they have circulated over a short period of time. The Goruni hoard ends in the second quarter of the 3rd century B.C.

Keywords: *Istros; hoard; silver coins; Dobruja.*

La data de 11 noiembrie 2021, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța a primit, în regim de custodie, un lot de artefacte din diverse epoci, predate de către primarul comunei Lipnița. În procesul-verbal încheiat cu Direcția Județeană pentru Cultură Constanța (DJC Constanța) se precizează că obiectele au fost descoperite cu puțin timp înainte (7.11.2021), cu detectorul de metale, în interiorul unei păduri situate la o distanță de aproximativ 2 km sud-vest de localitatea Goruni (com. Lipnița, jud. Constanța) (**PI. I.1**), de către medicul bucureștean Daniel Lupoi, autorizat să dețină un astfel de dispozitiv. Între artefactele menționate se evidențiază un lot de șapte monede de argint emise la Istros, care face obiectul prezentului articol.

În luna mai a anului 2022, o echipă formată din doi specialiști de la muzeul constănțean și un reprezentant al DJC Constanța a efectuat, alături de descoperitor, o deplasare în zona în care au fost găsite piesele¹, pentru a obține informații despre contextul în care acestea au ieșit la lumină, dar nu au fost identificate, la suprafața terenului, resturi de ziduri antice, bucăți de piatră sau fragmente ceramice.

Monedele au fost descoperite direct în pământ, la circa 30 cm adâncime. Întrucât erau grupate, se poate presupune că erau depuse, inițial, într-o punguță din piele sau din material textil. Lipsa unui recipient ceramic, adâncimea la care au fost găsite, precum și faptul că în zonă nu au fost identificate urme de locuire sunt indicii că acestea au fost pierdute sau ascunse în grabă.

---

^{*} Banca Națională a României, București; mihai.dima@bnro.ro.

^{**} Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Constanța; gtalmatchi@yahoo.com.

¹ Punctul indicat de descoperitor nu este înregistrat nici în Repertoriul Arheologic Național și nici în Lista Monumentelor Istorice din România.

Conform celei mai recente clasificări a monedelor histriene de argint din perioada elenistică², piesele din tezaurul de la Goruni se încadrează în subgrupele III (2 exemplare), IV (1 exemplar), V (2 exemplare) și VI (1 exemplar) ale Grupei IV de emisiuni a cetății Istros. Structura acestuia este similară cu cea a altor depozite monetare contemporane, confirmând încă o dată cronologia relativă a seriilor propusă în lucrarea citată.

Cele mai timpurii piese din tezaur au fost bătute în ultimele decenii ale secolului al IV-lea a.Chr., iar cele mai recente, în cel de-al doilea sfert al secolului al III-lea a.Chr. Indiferent de emisiunea din care fac parte, acestea prezintă un grad scăzut de uzură, dovadă a faptului că au circulat foarte puțin. Piesa nr. 4 are un mic fragment lipsă, dar acesta pare desprins în momentul descoperirii.

Greutatea monedelor din tezaurul de la Goruni se încadrează între 4,94 g și 6,21 g, cele mai multe cântărind între 5,28 g și 5,64 g (5 exemplare). Diferențe mari la nivel ponderal, chiar între exemplare bătute cu aceeași pereche de ștanțe, au fost remarcate deja pentru emisiunile histriene de argint din secolul al III-lea a.Chr.³

Tezaur de monede histriene de argint încheiate în al doilea sfert al secolului al III-lea a.Chr. au fost descoperite atât la nord, cât și la sud de Dunăre. Cele mai apropiate analogii pentru cel publicat acum le găsim la Floriile (com. Aliman, jud. Constanța)⁴, Bălgarka (Regiunea Silistra, Bulgaria)⁵ și Dobroged (Regiunea Varna, Bulgaria)⁶. Tezaurul denumit convențional Dobrogea II, dacă nu reprezintă cumva un fragment dispersat din cel de la Floriile, se încheie la același nivel cronologic⁷. În același orizont de tezaur se mai pot încadra cele de la Silistra (Regiunea Silistra, Bulgaria)⁸ și Kaolinovo (Regiunea Șumen, Bulgaria)⁹, dar ambele au structura incertă. De asemenea, cele mai recente monede cunoscute din tezaurul de la Satu Nou (com. Oltina, jud. Constanța) sunt datate în al doilea sfert al secolului al III-lea a.Chr., dar aparțin subgrupeii VII¹⁰.

În Muntenia, tezaurul de la Scărișoara (com. Hotarele, jud. Giurgiu)¹¹ are ultimele piese din aceeași emisiune ca și cel de la Goruni, iar tezaurul de la Borănești (jud. Ialomița)¹², din subgrupa VII.

Descoperirile arheologice și monetare publicate în ultimele două decenii atestă existența unei formațiuni politice getice în sud-vestul Dobrogei în perioada elenistică. În acest areal se încadrează așezările fortificate de la Floriile (punct „Adâncata”, com. Aliman, jud. Constanța), Satu Nou (com. Oltina, jud. Constanța), Izvoarele (com. Lipnița, jud. Constanța), Coslugea (com. Lipnița, jud. Constanța) și Dunăreni (com. Rasova, jud. Constanța), altele deschise, dar și mai multe necropole (**Pl. I.2**).

² DIMA 2014.

³ DIMA 2014: 23.

⁴ DIMA 2014: 64-66 și Pl. LI-LII.

⁵ GERASIMOV 1965: 247 (Brăcma); IGCH 811 (Brăgma); BAČVAROV 1988; BAČVAROV 2017; DIMA 2014: 63 și Pl. L.

⁶ DIMA 2011; DIMA 2014: 57-62 și Pl. XLVI-XLIX.

⁷ DIMA 2014: 67-68 și Pl. LIII.

⁸ CANARACHE 1940; GATTORNO 1942; IGCH 815 (Tulcea); DIMA 2014: 72-73 și Pl. LIX-LXI.

⁹ GERASIMOV 1966: 212; GERASIMOV 1971: 19; IGCH 812; ZHEKOVA, DIMA 2018.

¹⁰ TALMAȚCHI 2018: 6-9 și Pl. III-IV.

¹¹ PREDĂ 1966; PREDĂ 1968; IGCH 439; DIMA 2014: 69 și Pl. LIV.

¹² RENȚEA, POENARU-BORDEA 2003; DIMA 2014: 70-71 și Pl. LV-LVII.

Complexul de așezări de la Floriile este puțin cunoscut specialiștilor, în ciuda numeroaselor descoperiri arheologice și monetare efectuate în zonă, începând din anii 1972-1973, în special prin cercetări de suprafață¹³. Acesta este alcătuit dintr-o așezare fortificată (numită, convențional, „Adâncata I”)¹⁴ și o alta deschisă (numită convențional „Adâncata II”)¹⁵, care au evoluat simultan, între secolele V-I a.Chr.

Centrul de la Floriile, cu cele două puncte, „Adâncata I și II”, pare să reprezinte „capitala” unei formațiuni politice aparținând populației locale din sud-vestul Dobrogei, de care au depins așezările autohtone din jur¹⁶. Pe de o parte, aici au fost descoperite importuri grecești de lux (ceea ce atestă o categorie socială bogată și receptivă la calitate), pe de altă parte, există zone tumulare distincte, inclusiv un mormânt princiar. Descoperirile arheologice și monetare cunoscute până în prezent evidențiază importanța militară și economică a acestui centru¹⁷.

La Satu Nou a fost descoperită, în punctul „Valea lui Voicu”, o așezare fortificată cu două faze de evoluție, prima aparținând intervalului cuprins între anul 280 a.Chr. și sfârșitul secolului al III-lea a.Chr. (mai exact anii 220-210 a.Chr.)¹⁸, iar cea de a doua, datată între secolul I a.Chr. și primele decenii ale secolului I p.Chr.¹⁹. Hiatusul se explică prin mutarea comunității la o distanță de aproximativ 800 de metri, în punctul numit „Vadu Vacilor”, într-o altă așezare fortificată, pentru o perioadă care cuprinde sfârșitul secolului al III-lea și secolul al II-lea a.Chr.²⁰, cunoscând un singur nivel arheologic de locuire²¹.

La Izvoarele, cele mai multe dintre cercetări au fost de suprafață și au permis recuperarea a numeroase artefacte specifice perioadei preromane, care atestă existența unei așezări getice (dava) în punctul „La Tablă”, datată larg în secolele VI-I a.Chr.²². Varietatea și bogăția materialului arheologic descoperit indică un centru economic important, având legături comerciale cu comunitățile grecești din vestul Pontului Euxin, prezentând, totodată, importanță politică și militară pentru populația locală²³. Al doilea punct de interes din această zonă este poziționat pe plaja malului dobrogean al Dunării, în punctul „Kala Gherghi”, unde materialele ceramice și de altă natură sunt specifice celei de a doua epoci a fierului și indică prezența unei locuiri preromane. Respectiva așezare, erodată de apele fluviului, ar fi fost înzestrată cu un *vallum* și șanț de apărare²⁴.

În zona de sud-vest a Dobrogei au mai fost efectuate cercetări de teren și prin aerofotogrammetrie asupra altor două așezări fortificate, de la Coslugea și Dunăreni. Pe un deal aflat în sud-vestul lacului Oltina, în punctul numit de localnici „Colțul Pietrei” sau „Dealul Pietrii”, se

---

¹³ IRIMIA 1983a: 91-92, Nr. 1.

¹⁴ IRIMIA 2007: 150.

¹⁵ IRIMIA 2007: 150-151.

¹⁶ IRIMIA 2010: 107-109.

¹⁷ TALMAȚCHI 2023: 67-77.

¹⁸ IRIMIA 1989: 105; IRIMIA, CONOVICI 1989: 116; IRIMIA, CONOVICI 1993: 51; IRIMIA 2010: 102.

¹⁹ IRIMIA 1988: 36; CONOVICI 1992: 4, 9; IRIMIA 2007: 142-143; IRIMIA 2010: 103.

²⁰ CONOVICI, IRIMIA 1999: 199; CONOVICI, GANCIU, IRIMIA 2004: 290-292; IRIMIA, CONOVICI, GANCIU 2007: 99; IRIMIA 2009: 93-94; CONOVICI *et al.* 2010-2011: 74.

²¹ IRIMIA, CONOVICI, GANCIU 2007: 83-84; IRIMIA 2007: 144.

²² IRIMIA 1988: 36; IRIMIA 2007: 146.

²³ IRIMIA 2010: 101.

²⁴ IRIMIA 1988: 36, n. 43.

găsește așezarea fortificată de la Coslugea, care, prin materialul ceramic getic și elenistic descoperit, aparține secolelor III-II a.Chr.²⁵.

Diferite piese arheologice descoperite la Dunăreni provin din interiorul unei așezări fortificate, aflate în apropierea celei romane²⁶, pe dealul Muzait, care este poziționată la aproximativ 5 km nord-est de sat, pe malul Dunării. Puținele materiale arheologice recoltate de la suprafața sa cuprind fragmente ceramice grosiere locale și grecești, specifice epocii elenistice (secolele IV-I a.Chr.)²⁷.

Amintim, de asemenea, câteva necropole din aceeași zonă. La Bugeac (com. Ostrov, jud. Constanța) au fost descoperite trei necropole plane de incinerare, care au fost datate în secolul al IV-lea a.Chr. (poate chiar din prima jumătate a secolului al V-lea a.Chr.)²⁸. La sud-est față de localitatea Satu Nou, în punctul „Suat”, se găsește o necropolă de incinerare, a cărei datare este cuprinsă între sfârșitul secolului al V-lea și sfârșitul veacului al IV-lea a.Chr. (poate și mai târziu)²⁹. Tot la Satu Nou, dar în punctul „La Cetate”, a fost identificată o a doua necropolă, a cărei datare este identică cu cea amintită anterior³⁰. Din aceste necropole provin vase grecești variate (ca forme și loc de origine), aduse probabil prin intermediul comerțului practicat în întreg spațiul pontic. La Canlia (com. Lipnița, jud. Constanța) există o necropolă de incinerare, datată în secolul al IV-lea a.Chr.³¹.

CATALOGUL MONEDELOR (PL. II)³²

ISTROS (GRUPA IV, SUBGRUPELE III-VI), C. 340/330 - C. 256/255 A.CHR.

1. AR √∞ 5,45 g; 17,5×18,5 mm.
Av. Două capete masculine, dintre care cel din stânga inversat.
Rv. ΙΕΤΠΙΗ; vultur pe delfin spre stânga; I în câmp dreapta și ΑΠ sub delfin.
PICK 1898: 162, Nr. 418; DIMA 2014: 24, Tabelul I, subgrupa III, Nr. 16.
2. AR √∞ 5,28 g; 16,5×17,3 mm.
Av. Două capete masculine, dintre care cel din stânga inversat.
Rv. ΙΕΤΠΙΗ; vultur pe delfin spre stânga; I în câmp dreapta și Α sub delfin.
PICK 1898: 164, Nr. 435; DIMA 2014: 24, Tabelul I, subgrupa III, Nr. 18.
3. AR ∞∞ 5,54 g; 16×17,5 mm.
Av. Două capete masculine, dintre care cel din dreapta inversat.
Rv. ΙΕΤΠΙΗ; vultur pe delfin spre stânga; K în câmp dreapta și T sub delfin.
PICK 1898 -; SNG Tübingen: 34, Nr. 816; DIMA 2014: 25, Tabelul I, subgrupa III, Nr. 20.

²⁵ IRIMIA 2007: 145; IRIMIA 2010: 106.

²⁶ IRIMIA 2007: 214, Fig. 27.

²⁷ IRIMIA 2010: 98-99.

²⁸ IRIMIA 1968: 193-233; IRIMIA 1979: 55-76; IRIMIA 1983a: 79-83; IRIMIA 1985: 75-85; IRIMIA 1986b: 74-88; IRIMIA 1986c: 13, R 93-R109; IRIMIA 1992: 161-172; IRIMIA 2010: 106.

²⁹ MITREA 1949: 146; MITREA 1960: 410.

³⁰ MITREA, PREDĂ, ANGHELESCU 1961: 283, 286-287; IRIMIA, CONOVICI 1989: 115, 119.

³¹ IRIMIA 1980: 81-84, Nr. 2; IRIMIA 1981: 67-98; MOSCALU 1983: 187-203; IRIMIA 1983b: 161-171; IRIMIA 1986a: 68-73; MUNTEANU, OPREA 2007: 509; IRIMIA 2010: 101-102.

³² Au fost folosite următoarele abrevieri: AR - argint; ↑ - ax; g - grame; mm - milimetri.

4. 4. AR ↙ ↗ 4,94 g; 17,5×18 mm.
Av. Două capete masculine, dintre care cel din stânga inversat.
Rv. ΙΣΤΡΠΗ; vultur pe delfin spre stânga; ⚡ sub delfin.
PICK 1898: 162, Nr. 421; DIMA 2014: 25, Tabelul II, subgrupa IV, Nr. 9.
5. AR ⇔ 6,21 g; 16,5×17,5 mm.
Av. Două capete masculine, dintre care cel din stânga inversat.
Rv. ΙΣΤΡΠΗ; vultur pe delfin spre stânga; ⚡ sub delfin.
PICK 1898: 162, Nr. 419; DIMA 2014: 26, Tabelul III, subgrupa V, Nr. 1.
6. AR ↓ ↑ 5,29 g; 16,3×18 mm.
Av. Două capete masculine, dintre care cel din stânga inversat.
Rv. ΙΣΤΡΠΗ; vultur pe delfin spre stânga; ⚡ sub delfin.
PICK 1898: 161, Nr. 417; DIMA 2014: 26, Tabelul III, subgrupa V, Nr. 2.
7. AR ⇔ 5,64 g; 16×17 mm.
Av. Două capete masculine, dintre care cel din stânga inversat.
Rv. ΙΣΤΡΠΗ; vultur pe delfin spre stânga; ΦΥ sub delfin.
PICK 1898: 162, Nr. 425; DIMA 2014: 26, Tabelul III, subgrupa VI, Nr. 1.

BIBLIOGRAFIE

- BAČVAROV 2017 Bächvarov, I., *Nahodka ot drahmi na Istrija ot S. Bălgarka, Silistrensko*, in: *Revers*, II, 1, 5-13.
- BAČVAROV 1988 Bächvarov, I., *Nahodka ot drahmi na Istrija ot S. Bălgarka, Silistrensko*, in: *Numizmatika*, 1, 19-24.
- CANARACHE 1940 Canarache, V., *Un important tezaur de drahme și oboli din Histria*, in: *CNA*, 15, Ianuarie - Iunie, 117-118, 230-232.
- CONOVICI 1992 Conovici, N., *Noi date arheologice privind începuturile culturii Poienești-Lukaševka și prezența bastarnilor în Dobrogea*, in: *SCIVA*, 43, 1, 3-14.
- CONOVICI, IRIMIA 1999 Conovici, N., Irimia, M., *Sistemul defensiv al davei getice de la Satu Nou - „Valea lui Voicu”*, in: Arnăuț, T., Zancoci, A., Matveev, S. (red. resp.), *Studia in honorem Ion Niculiță*, Universitatea de Stat din Chișinău, Ed. Cartdidact, Chișinău, 196-211.
- CONOVICI, GANCIU, IRIMIA 2004 Conovici, N., Ganciu, A., Irimia, M., *Satu Nou, com. Oltina, jud. Constanța, Puncte: Valea lui Voicu, Vadul Vacilor*, in: *CCAR, Campania 2003*, București, 290-292.
- CONOVICI et al. 2010-2011 Conovici, N., Ganciu, A., Irimia, M., Zirra, Vl., *Repere cronologice pentru nivelurile de locuire getice timpurii de la Satu Nou - „Valea lui Voicu” (com Oltina, jud. Constanța)*, in: *Thraco-Dacica*, S.N., 2-3 (25-26), 71-100.
- DIMA 2014 Dima, M., *The silver coinage of Istros during the Hellenistic period*, in col. „Moneta” 179, Wetteren.
- DIMA 2011 Dima, M., *A hoard of silver coins of Istros found at Dobrogled (Varna Region)*, in: *Acta Musei Varnaensis*, 8, 2, 47-60.
- GATTORNO 1942 Gattorno, L., *Cu privire la drahmele istriene inedite din tezaurul de lângă Silistra (1930)*, in: *CNA*, 16, Iulie-Decembrie, 123-124, 60-63.

- GERASIMOV 1971 Gerasimov, T., *Un trésor de drachmes de la cité d'Histria découvert en Bulgarie*, in: SCN, 5, 17-19.
- GERASIMOV 1966 Gerasimov, T., *Monetni sakrovištia namereni v. Balgarija prez 1965 g.*, in: IAI, 29, 211-216.
- GERASIMOV 1965 Gerasimov, T., *Monetni sakrovistia namereni v. Balgarija prez 1964 g.*, in: IAI, 28, 247-252.
- IGCH Thompson, M., Mørholm, O., Kraay, C.M., *An Inventory of Greek Coin Hoards*, American Numismatic Society, New York, 1973.
- IRIMIA 2010 Irimia, M., *Centres de pouvoir gètes préromains au sud-ouest de la Dobroudja. Réalités archéologiques et certaines considérations historiques*, in: Pontica, 43, 83-128.
- IRIMIA 2009 Irimia, M., *Considerații privind amforele elenistice din așezarea getică de la Satu Nou - „Valea lui Voicu” (com Oltina, jud. Constanța)*, in: Pontica, 42, 71-107.
- IRIMIA 2007 Irimia, M., *Considerații privind așezările getice din Dobrogea și problema existenței unor emporia în zona Dunării inferioare*, in: Pontica, 40, 137-225.
- IRIMIA 2004 Irimia, M., *Die getische Befestigung von Adâncata (Gem. Aliman, Kr. Constanța) und einige Fragen über die Beziehungen zwischen der autochtonen Zivilisation und der griechisch-hellenistischen Welt*, in: Pescaru, A., Ferencz, I. V. (eds.), *Daco-geții. 80 de ani de cercetări arheologice sistematice la cetățile dacice din Munții Orăștiei*, Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, Deva, 177-192.
- IRIMIA 1992 Irimia, M., *Descoperiri noi în necropola getică de la Bugeac, jud. Constanța*, in: MCA, 17, 161-172.
- IRIMIA 1989 Irimia, M., *Unele considerații privind civilizația geților din Dobrogea în a doua epocă a fierului în lumina descoperirilor arheologice*, in: Symposia Thracologica, 7, 94-114.
- IRIMIA 1988 Irimia, M., *Unele considerații privind sfârșitul Latène-ului geto-dacic și continuitatea civilizației autohtone în Dobrogea*, in: SCIVA, 39, 1, 33-44.
- IRIMIA 1986a Irimia, M., *Descoperiri arheologice în așezarea antică de la Gura Canliei, județul Constanța*, in: MCA, 16, 68-73.
- IRIMIA 1986b Irimia, M., *Descoperiri în necropola getică de la Bugeac, com. Ostrov, județul Constanța*, in: MCA, 16, 74-88.
- IRIMIA 1986c Irimia, M., *La nécropole gétique de V^e-IVe siècles av. n. è. de Bugeac*, in: Mariën, M.-E. (dir.), *Inventaria Archaeologica. Corpus des ensembles Archéologiques*, fasc. 13, R 93 - R 109, Ed. Academiei R.S.R., București.
- IRIMIA 1985 Irimia, M., *Date noi privind necropolele getice de la Bugeac, com. Ostrov, jud. Constanța*, in: Thraco-Dacica, 6, 75-85.
- IRIMIA 1983a Irimia, M., *Date noi privind necropolele din Dobrogea în a doua epocă a fierului*, in: Pontica, 16, 69-148.
- IRIMIA 1983b Irimia, M., *Cercetări arheologice în așezarea hallstattiană de la Gura Canliei*, in: MCA, 15, 161-171.
- IRIMIA 1981 Irimia, M., *Observații privind așezarea antică de la Gura Canliei*, in: Pontica, 14, 67-122.

- IRIMIA 1980 Irimia, M., *Date noi privind așezările getice din Dobrogea în a doua epocă a fierului*, in: Pontica, 13, 66-118.
- IRIMIA 1979 Irimia, M., *Descoperiri noi în cimitirul getic de la Bugeac, comuna Ostrov (1972-1977-1978). Raport preliminar*, in: Pontica, 12, 55-76.
- IRIMIA 1968 Irimia, M., *Cimitirele de incinerare geto-dacice de la Bugeac-Ostrov*, in: Pontica, 1, 193-233.
- IRIMIA, CONOVICI 1993 Irimia, M., Conovici, N., *Descoperiri hallstattiene în zona davei getice de la Satu Nou (com. Oltina, jud. Constanța)*, in: Pontica, 26, 51-114.
- IRIMIA, CONOVICI 1989 Irimia, M., Conovici, N., *Așezarea getică fortificată de la Satu Nou-„Valea lui Voicu” (com. Oltina, jud. Constanța). Raport preliminar*, in: Thraco-Dacica, 10, 115-154.
- IRIMIA, CONOVICI, GANCIU 2007 Irimia, M., Conovici, N., Ganciu, A., *Le site gétique de Satu Nou (comm. d’Oltina, dép. De Constanța), le lieu dit „Vadu Vacilor”. Observations préliminaires*, in: Istros, 14, 81-118.
- MITREA 1960 Mitrea, B., *Un cimitir geto-dacic în sud-vestul Dobrogei*, in: Macrea, M. (red.), *Omagiu lui C. Daicoviciu cu prilejul împlinirii a 60 de ani*, Ed. Academiei R.P.R., București, 409-413.
- MITREA 1949 Mitrea, B., *Cercetări arheologice și sondajii arheologice și numismatice*, in: Studii. Revistă de știință și filosofie, 2, 1, 145-151.
- MITREA, PREDĂ, ANGHELESCU 1961 Mitrea, B., Predă, C., Angheliescu, N., *Șantierul Satu Nou. Necropola geto-dacă*, in: MCA, 8, 369-372.
- MOSCALU 1983 Moscalu, E., *Ceramica traco-getică*, Muzeul Național de Istorie, București.
- MUNTEANU, OPREA 2007 Munteanu, I., Oprea, V., *Periegeze pe malul dobrogean al Dunării*, in: Pontica, 40, 509-514.
- PICK 1898 Pick, B., *Die antiken Münzen Nord-Griechenlands. I, 1, Die antiken Münzen von Dacien und Moesien*, Druck und Verlag von Georg Reimer, Berlin.
- PREDĂ 1968 Predă, C., *Încă două drachme histriene și o „imitație” tip Filip al II-lea din tezaurul de la Scărișoara*, in: SCN, 4, 441-442.
- PREDĂ 1966 Predă, C., *Aspects de la circulation des drachmes d’Histria dans la Plaine Gétique et la datation des premières imitations de type Philippe II (Trésor de Scărișoara, district d’Oltenița)*, in: Dacia, N.S., 10, 221-235.
- RENȚEA, POENARU-BORDEA 2003 Rențea, E., Poenaru-Bordea, Gh., *Un important tezaur de monede de argint istriene și tetradrahme postume Filip II, originale și imitații fidele*, in: Nicolae, E. (red. resp.), *Simpozion de Numismatică dedicat împlinirii a 125 de ani de la proclamarea independenței României, Chișinău, 24-26 septembrie 2002. Comunicări, studii și note*, Ed. Enciclopedică, București, 9-31.
- SNG Tübingen *Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland, Münzsammlung der Universität Tübingen, 2, Taurische Chersones-Korkyra*, Gebr. Mann, Berlin, 1982.
- TALMAȚCHI 2023 Talmațchi, G., *Monede celtice și geto-dacice în contextul comunităților locale din nord-estul Traciei (secolele III-I a.Chr.)*, Ed. Eikon, București.
- TALMAȚCHI 2018 Talmațchi, G., *Decouvertes monétaires hellénistiques dans la zone de quelques sites getes preromains au sud-ouest de la Dobroudja*, in: Numizmatika, Sfragistika i Epigrafika, 14, 1-17 și Pl. I-IV.

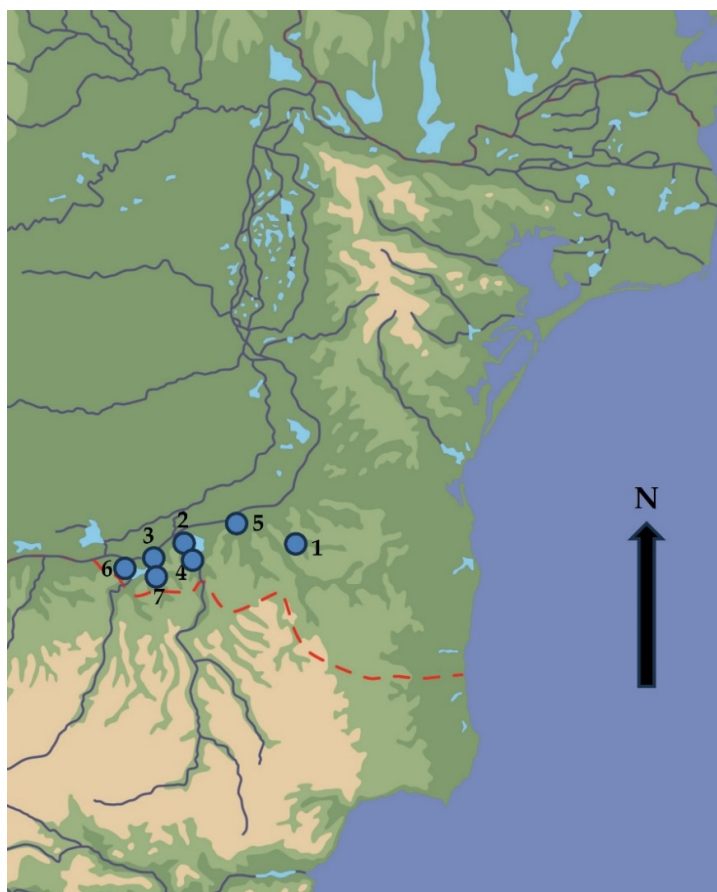
ZHEKOVA, DIMA 2018   Zhekova, Zh., Dima, M., *The Razdel hoard*, in: Numizmatika, Sfragistika i Epigrafika, 14, 19-34 și Pl. V-XVIII.

LIST OF ILLUSTRATIONS

- Pl. I. 1. The find spot of the Goruni hoard (Lipnița commune, Constanța County); 2. Fortified, open settlements and necropolises of the local population in the southwest of Dobruđja: 1. Floriile; 2. Satu Nou; 3. Izvoarele; 4. Coslugea; 5. Dunăreni; 6. Bugeac; 7. Canlia.
- Pl. II. Coins from the Goruni hoard (1-7a, scale 1:1; 1-7b, scale 2:1).

1

2

Pl. I. 1. Localizarea descoperirii tezaurului de monede histriene de la Goruni (com. Lipnița, jud. Constanța). 2. Așezări fortificate, deschise și necropole ale populației locale din sud-vestul teritoriului dobrogean: 1. Floriile; 2. Satu Nou; 3. Izvoarele; 4. Coslugea; 5. Dunăreni; 6. Bugeac; 7. Canlia.

Pl. II. Monedele din tezaurul de la Goruni (1-7a, scara 1:1; 1-7b, scara 2:1).